

Nro. 39.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Novembernek 13-dik napján 1798-ik
éjztendőben.*

Béts.

Veszprémi Nagy Prépostot, Szala-Lövői *Csapódy Lajos* Urat Skopiai Püspökké; Nagy méltoságu Nádasdi Gróf *Nadasdy Mihály* Ő Excellentiáját, első Korona őrzőt Kir. Fő Lovász Mesterré; helyette, a' mint már más ízben is hirdettük, Miháldi L. B. *Splényi József* Ő Excellentiáját első Korona Őrzővé, nagy méltoságú Rádai Id. Gróf *Rúday Gedeon* Ő Excellentiáját második Korona őrzővé; Tek. Németh Szetsödi *Turódy István* Urat, Tek. Heves Vármegyének 2-ik All-Íspányát, a' Fels. Kir. udvari Magyar Kancellariánál Titoknokká, tenni méltostott Fels. Urunk.

Olosz Ország.

Piemont : —

A' *Turini* Ujjság írja, hogy a' Király, mind a' mellett is, hogy már a' köz kézre bocsáttatva volt Királyi Czédulákból, 6 milliót érték vissza váltattak és elégettettek, és a' Fináncziának helyreállítottása végett bé-hozattatott gazdalkodás, és egyéb eszközök mellett is, még mind abban szorgalmatoskodik, hogy a' Státus-Hitelezőinek bizonyos zálogot, és a' közönséges Kints-tárba, pénzt szerezhessen, a' melynek arra, a' többi adósságok' le-fizetése -, és a' Státus mostani állapotja-béli rendkívül való költsége - végett, szüksége legyen. — Melyhez képeest arra határozta magát a' Király, hogy a' még 1797-ben záloggá rendeltetett Papi jószágoknak 70 millió Lirt érték részét, már most el-idegeníttesse. Egy közelébbi Királyi végzés szerént, ki-vétettettek ezen el-adattatandó jószágok között csak ugyan, a' templomok, és a' Püspökök' és Papok' házaik, s-józágaik. Ellenben a' Mauritzius, Lazarus, és Máltai Rendeknek minden javaik, s-a' Király' ki-nevezésétől függő minden Apáturságok és Benefitziomok, így szintén minden Secularis és Klástrumi Papság' javai, egész a' 70 millióknak ki-telésekig, alája vettettettek az el-adattatásnak. —

E' mellett, külömb-külobb féle adóknak nevei is irattattak ki; p. ó: Egy ilyen adónak neve, a' szolgákért való adó, a' mely ezeknek számjokhoz legyen alkalmaztatva; egy szolgáért 15, kettőért 20, háromért 25, és többért 30 Lireket kell fizetni. Ilyen továbbá a' Luxusra való lovak' és kotsik' adója; egy lótol 30, kettőtől 50, háromtól 70, négytől 90, a' többtől pedig, minden lóért, 100 Lirt kell fizetni.

Cisálpinia : —

Irattatott volt annak idejében, hogy a' Frantzia Directorium maga, a' minapában holmi válto-

zásokat, valami Revolutziót, tsináltatott volt a' Cisálpinái Respublikában, a' mellynek a' *Meylandi* Frantzia Követ *Trouve* volt, mind projectálója mind véghez vitetője. Ezre vévén azonközben a' Frantzia Directorium, hogy ez az ő ujítása, vagy Revolutziója, közönségesen, mindenek felett pedig, valamint a' Cisálpinai ugy a' Frantzia heves Respublikánusoknak, nem tettzett légyen, most pedig olyanokká lettek az idő' környülállásai, hogy a' Directoriumnak ezen heves Respublikánusok partjától való segítettésre nagyobb szüksége vagyon, mint egykor akár mikor másfzör: erre való nézt már most, valami egy hónapnyi idő' múlva, Contra-revolutziót tsinált maga a' Frantzia Directorium az előbbi változásokban. — A' Követet *Trouvét* el-hivatta *Mailandból* és *Fouchét* rendelte helyébe. Generál *Brüne*, az említett Revolutzió' alkalmatosságával az egyéb változások között neveztetett három ujj Directorokat el-botsátotta, és másokat nevezett helyekbe. Mind azok a' Kép-viselők, a' kik ugyan azon alkalmatossággal vagy elküldettettek, vagy önként el-butsutának volt, mostan a' Törvény-hozók közzé ujjanton viszfa hivatattak. Még ezen naponn elíve ki-hirdettette a' Directorium, hogy a' Conffitutzions-Circulusoknak nevezetű Klóbok — „a' közönséges hajlándóság' tűzinek élelztetődése végett“ — ismét meg-nyittattathatnak; melyhez képpett a' *Meylandi* Klúb; mingyár ezen elíve (Oktober 21-dikénn) meg is nyitattat, 's-a' theatrom, és a' városnak sok részei is, meg-világosittattak, &c. — A' számkivettegett Pátrióták közzül több Izámuak viszfa hivattattak. Oktober 22-dikénn és 23-dikánn, ujjabban vagy két rend-béli Rendeléseí hirdettettek ki a' Directoriumnak, melyeknek abból áll a' foglalatlók, hogy a' Cisálpinai nép, a' Conffitutziónak el-fogadása végett, November 2-dikára, vagy a' hól lehet még hamarabb is, gyülekezék öfzize. Ezen nép-gyülések azonban, egy napnál tovább sohol is együtt nem maradhatnak; a' Conffitutzió felett semmi

vetélkedéseket nem tarthatnak; és azt egyfzeriben, csak egy *igen*, vagy *nem* által, tartoznak el-fogadni vagy vizsgálva vetni. —

Ezen Respublika' földjeinn még mind takarodnak a' Frantzia segyveres tsoportok, és pedig, egy részint fzekerekenn, *Roma* felé kerezftül.

Florentziából így irnak: —

„Frantzia Vice-Admirál *Blanchet*, a' ki az *Abukir* mellett történt tengeri ütközötben az Anglusoktól el-fogattatott (és a' kinek kardját Admirál *Nelson*, mint nem rég irtuk, ajándékba *London* város-sá Tanátsának küldötte), ide érkezett. A' mint ő beszéll, a' *Touloni* Frantzia hajós sereg' szerentsétlenségének, egyedül Admirál *Bruyes* az oka; ki is a' helyett, hogy, a' mint néki *Bonaparte*' tanátsolta volt, a' sereg' ki-szállítása után, haladék nélkül *Corfu* szigetéhez vizsgálva evezett volna, az *Abukir* öblibe állott-bé, a' hol a' manövérozások (hadi fordulások) lehetetlenek voltak; a' hajók is olyan távolságra állittattak volt egymástól, hogy az ő hadi lineájakat kerezftül vágni, nem nehéz dolog volt a' magokat el-tökélet Anglusoknak. A' körülette levegő veszedelemről előre meg-intetett: hanem ő azt erősitette, hogy: az Anglusok ötöt ott meg nem mernék támadni; az ő állása igen kemény volna; még csak recognoscerozás végett sem küldött-el Fregátokat. Az Anglus hajós sereg azonban hirtelen meg-érkezvén, 2 ora mulva ütközetet kezdett, az alatt, hogy sokak a' Frantzia Matrózok közzül, vagy vizért, vagy pedig magok' mulatására, a' partonn voltak. Erősi *Blanchet*, hogy Gen. *Bonaparténak* már most nints egyéb mit tenni hátra, hanem: hogy *Egyiptomot* mennél előbb oda hagyván, *Syriánn* rontson kerezftül, az *Euphrates* és *Tigris* vizeinn mennyen által, és az után *Persiánn* kerezftül, mennyen *Napkeleti Indiába*: de ne késsék ezen úttal, hanem siessen addig el-mea-

ní, míg a' Törökök elégséges számmal nem lesznek az ő útjának el-zárására.

Frantzia Ország.

A' Directorium, egy kevés időtől fogva majd minden nap rend kívül való üléseket tart; Okt. 19-dikén pedig, minekutánna akkor is egy hofzfas tanátskozált tartott volna, egy Kurirt botsátott útnak *Béts* felé.

A' táborhoz rendeltetett Frantzia Generálisok, már mind el-útaztanak a' táborokhoz, a' hova rendeltetve vagyunk.

A' *Belgiumból* formálódott Frantzia Departamentomokban, még nem hogy el-tsendesedett volna a' támadás, hanem naponként terjed. Az Északi és Máintzi táboroknak is fegyveres erőt kellett ide küldeni. Midőn Gen. *Beguino*t Okt. 22-dikénn *Mecheln* várofsából, egy Respublikánus tsoporttal *Warrenhez* ki-rukkólt volna, az Insurgensek az alatt más oldalról *Mechelnbe* bé-rontottak, az abban lévő-fegyveres házat el-foglalták, a' Szabadság-fát ki-vágták, és a' Municipalitásnak minden papirofsait széljel tépték; a' mely dolgot Gen. *Beguino*t meg-ertvén, a' városba haladék nélkül vizsgálta tért, az Insurgenseket a' városból ki-verte, és az ő ágyuzó lzereiket el-vette. Az Insurgensek ismét a' város előtt termettek más nap is, hanem ujjanton meg-verettettek. Negyven ketten közzülök, a' kik fegyvereskézzel fogattak-el, helybe mingyár meg-lövöldöztettek. Gen. *Beguino*t Oktob. 24-dikénn *Brüsselbe* menvén, ott a' Municipalitást szünes nélkül való tanáts-tartásban találta. A' lakosok itten, a' tsendeségnek fenn-tartatásánn való vigyázatra, egy Hirdetés által meg-intettettek. A' Departamentom' Káfsái mikdenünnét elébb ide *Brüsselbe* 's-innét az után, itt se gondoltattatván

elég bátorságos helyenn lenni, *Valencionnasbe* vitet-
tettek-el.

Még Okt. 25-dikém is külömb - külömb helye-
kenn folyt a' vérontás. *Brüsseltől* 2 ora távolság-
ra *Grünberghenben*, 40 Insurgensek és 5 zászlók fo-
gattattak-el. Minden *Brüsseli* fogházak el-telve
vagnak az e'-féle el-fogattatott szerentsétlenekkel.
Enghienben, meg öldökölték az Insurgensek a'
Municipális tiszt-eket. Egy szóval, a' *Campieno'* tar-
tománya egész *Löwenig*, és a' *Waes*-vidéke egész
Antverpidig, igen heves Insurgálásban foglalatos-
kodik.

Spanyol Ország.

A' múlt Oktober' elsőbb napjaiban ki-adatta-
tott külömb-külobb féle Királyi Finantz-Decreto-
mok között voltak, a' következők is: Egyikben
az mondattatik, hogy a' Monáchiának rend-kivül-
való szükségei, segedelem-kút-föket is rend-kivül-
valókat kívánnak: ehez képpelt meg határozta a'
Király, hogy a' régi *Jesus* Társaságának minden
jölzágai, mind *Spanyol* országban mind *Ameriká-*
ban, ragasztattasának a' Királyi Kintshez, és el-
adattatván, fordittasának, rész szerént a' Királyi
czéduláknak bé-váltatásokra, rész szerént a' Státus-
nak egyéb el kerülhetetlen szükségeire. Ugy mind-
azonáltal, hogy e-miatt a' kegyes Fundátziók és
egyéb közönséges készületek, semmi fogyatkozást
ne szevedj nek. Egy másik Királyi Decretom sze-
rént, az Ispotályoknak, beteg- és talált gyermek-
házaknak, fenyíték-házaknak, minden Fraternitá-
soknak, és Fundatzióknak tekvő jólzágaik, el-adat-
tatnak, és a' belöllök bé-jött pénzek, így szintén
a' nevezett közönséges házaktól ki adatott Kapi-
tálisok is, a' Királyi Kints-tárba tétettetnek-bé, és
3 *Pro-cento* interes fizettetik érettek.

Említettük volt nem rég, hogy a' múlt Sept. 22-dikénn viaskodás történt légyen Kadix mellett valami Spanyol Schalupok -, és egy Anglus hajó - között. Erről ugy irnak már most az ujjabb Kadixi levelek, hogy egy Swéd hajó akart légyen oda bé evezni, a' melynek a' Powerfoul nevü Anglus hadi hajó eleibe állott, és így történt közte és a' Spanyol Schalupok között a' tsatázás, a' melyek a' Swéd hajót segítették a' bé-evezésében. Ezeknek, a' St. Sebastian bátyáinn lévő ágyuk is jó segítségekre voltak, és végezetre az Anglus hajó, a' mely, mint hallatik, feles kárt is vállott, magát vissza vonni kénytelenített. — Majd éppen ezen időben történt egy Anglus hadi hajó - és valami Spanyol Schalupok - között, Algesiras mellett egy ilyen öfzfze-tsapás, melynek alkalmatofságával az utolsók 20 embert és 2 tisztet vesztek, hanem végezetre 2 Anglus Schalupot és 2 Bárkát, tsak ugyan el is fogtak ők az Anglus hadi hajó mellett.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Portugallia.

A' Lisabonban ki-jövö Udvari Ujjság, e'-képpen írta-le a' Hertzeg Waldeck' halálát és el-takarittatásának czeremoniáját: — „

„Minekutánna, Waldeck Christian ö Hertzegsége, a' Mária Theresia katonai Rendjének Komen-dátora, a' St. Hubert' Rendjének Rittere, a' Császári Királyi Felségnek Lovas Generálissa, a' leg Hüségesebb Hirálynak Feldmarschalja, és ezen Ország béli táborok' Generál-Feldmarschal - Hertzega alatt lévő Fő-Vezér, Sept. 24-dikénn estvéli 9 orakor, a' Cintrai Királyi palotában, a' világból kimult volna, ezen szomoru hírrel egy Kurir haladék nélkül az Udvarhoz küldettétt, a' mely is a' testnek el-takarittatása felöll mingyár meg-tette a' rendelés ket, és azoknak végre-halytatásokat, Gracyára bizta. —

„Más nap, három arra ki-rendeltetett Borbélyok által a' test meg-nyittattatott, meg-balsamoztatott; az után Generálsi forma-ruhájába öltöztetett, minden Rendjeinek tzimereivel fel-ékesített, és az ugy nevezett Nemesek' palotájába, hogy a' helység' lakosai' kívánságának, a' kik az ő láthatása végett sokan öfvsze gyülekeztenek vólt, elég-tétetődjön, a' közönséges nézésre ki-tétetett. —

„Az után *Fouriereket* küldött-el az Udvar, hogy a' testet fel-vévén, *Lisabonba*-hozattassák; a' mely is, katona seregnék késérése alatt Sept. 26-dikánn éjzaka esett-meg. Nyoltz tisztek által vitetett az útonn a' koporsó, a' kik más nyoltzak által tseréltettek. Azon helységnek és vidéknek előkelőbb személyei, meg-tiszteltetésnek tartották, ötet, fákjakkal és kotsikban késérni, Minden helységben, a' melyekenn keresztül vitetett, szám nélkül való vólt a' fokáség. —

„*Quelusnál* más rend-béli katonaság váltottafel, katona-paradé-közben, az előbbenit; ez, *Sette Riosnál* ismét más rend-béli által váltattott-fel: a' mely egész *Lisabonig* késérte a' testet, a' hol az le-tétetett. Fogadására három paloták vonattattak vólt bé fekete posztóval; a' negyedikben egy halotti alkotmány vólt készítettve, és pompáson illuminálva; a' melyre a' test fel-tétetettvén, Méltóságainak tzimerei ugyan erre körül rakattattak. —

„A' *Lisaboni* minden Nemesek, Anglus tisztek, és minden más rendü személyek, ide gyülekeztek, hogy ezen pompás temetést szemlélhessék, és, mint szokták mondani, az utolsó tiszteletet megadják. —

„A' Királyné azonközben, márványból egy igen szép koporsó-követ készítettett, oly véggel, hogy ez, az Idegének' Temetőjében, a' meg-halálozott Hertzég' temető-sirja' felibe helyheztettesék. Sept. 27-dikénn estvéli 5 orakor, 8 Portugalus Generálisoknak jelenlétekben záratattott-bé a'

koporsó, és ugyan ezek által fel-vétettetvén, egy Királyi hintóba tétettetett. A' *Lisaboni* egész fegyveres sereg a' test előtt, egy ágyuzó csoport pedig, a' magakézfületeivel, utánna ment. A' menetel alatt, a' város béli minden templomok' harangjai meg-vonattattak, és az ágyuk minden bástyákonn szolottanak. A' kikötő-helyben lévő minden Portugallus hajók, vitorláikat le-botsátották, és gyászoló zászlókat tettek-ki. A' bástyákonn lévő ágyuknak gyászos durrogásaikat, a' hajókonn lévő ágyuk vizsgálja ekhózták.

„A' Generál-Feldmarschal Hertzeg, a' ki a' *Della-bona-Morte* nevű piatzonn, ló-hátonn, és egész Generál-Stábjától kísértetve, az *Alcantara* és *Mcklenburg* nevű Regementekkel várta a' testet, azt itt által vette, és 8 Generálisok által, a' temetőre, a' ki-rendelt helyre vitette. —

„Az özfze-gyülekezett népnek sokasága rendkívül való, és az egész halotti czeremonia, igen pompás vólt. Látni való vólt ebből, mely nagy lett légyen az a' tisztelet, a' melyel az Udvar, a' boldogult Hertzegnek érdemeihez viseltetett; a' ki *Friedrich Augustus Károlynak*, Császári Királyi Feldmarschalnak, égy Cs. K. Gyalog Regement Tulajdonosának, és Belgiumi Komandérozó Generálisnak, 's-*Zweybrückeni Kristina* Hertzeg Asszonyának, Fiok vólt, és az 1763-dik esztendőől fogva, a' *Bavariai*, *Török*, és *Frantzia* háborukban, izolgált a' Császári Királyi Felségnek.

Német Ország.

A' múlt Okt. 28-dikánn két rendbéli Jelentéseket küldöttek a' *Rastadtban* lévő Frantzia Követek a' Német Deputátzióhoz. Az egyik ez: — „

„Az alá-irtak, a' Frantzia Respublikának a' Német Birodalommal való békefséges alkudozásokra rendeltetett telyes hatalmu Ministerei, a' Birodalmi Deputátziónak *Vindimair'* 24-dikénn (Okt.

15-dikénn) költ Válofszát (melynek meg-irásával még adós a' *M. Kurir*), kezekhez vették. Ezt, a' Császári telyes Minifter, *Vindimair'* 26-dikánn küldötte-meg nékiek. Nehéz dolog, ha ezt a' Válofsz, a' melyet az alá-irtaknak 12-dik Vindimairi Jelentésekre adott a' Birodalmi Deputatzió, olvasta az ember, annak a' kedvetlen érzékenységnek kifejezését mérsékelni, melyre ez által gerjesztetik. Azon minden féle és sohol nem fundálódó, nehézségek mellett, melyekkel ez a' Válofsz tele vagyon; a' szorgalommal azon való igyekezes (*affectatio*) mellett, hogy mind tsak az, a' mi már el-igazított, hoztatsék ismét a' vitatásra elő; a' már egyezés által helybe hagyatott Artikulusokban lévő két féle való magyarázhatóság mellett; azon kevésse fundamentomos, vagy pedig tellyességgel nem ide tartozó elő-adások mellett, a' melyék egész lapokat bé-lepnek, nem tartoztathatja-meg az ember magát, hogy azokban halogatásra való tzelozást ne fedezzen fel, 's-végezetre a' Deputatziónak valóságos tzelja iránt, kétségeskedöve ne légyen. A' Frantzia Respublika, hadakozást telyességgel nem kíván: hanem, nem is fél tölle. Ö meg akarja a' békeféséget kötni: hanem a' Birodalmi Deputatzió örökké tsak beszélleni akar felölle. A' Frantzia Respublikának nagy lelkesége, minden reménségentül ment. Az ö részéről semmi további ujj engedéseket nem lehet várni. Az alá-irtak, a' magok 12-dik Vindimairi Jelentéseknek egész foglalata mellett még-maradnak. Ök a' Császári telyes hatalmu Ministert, az ö hozzá viseltető meg-külömböztetett tiszteletjeokról, bizonyossá tészik. Költ *Rastadtban*, a' Frantzia Respublikának VII-dik esztendejében, *Brumair'* 7-dikénn (Okt, 28-dikánn).

A' második Jelentés, különössön azt az Artikulust illette a' Birodalmi Deputatzió Válofszában, mely szerént ez azt kívánta a' Frantzia Respublikától, hogy a' Frantzia sergek *Ehrenbreitstein'* várát, oldozzák-fel minden további halasztás nélkül.

a' meg-szállás áll, és az eleséget abba, bortsássák-bé, addig is, míg a' békeesség egészszén meg-készülhetne. Erre is hasonló meg-határozott meg-tagadó ki-fejezésekkel feleltek a' Frantzia Követek.

Batava Respublika.

A' Törvény hozók egy Commissiót rendeltek volt itt, azt bizván reá, hogy vizsgálja-meg, mi módon lehetne az Anglus portékáknak ezen Respublika földjéről való ki-tiltattatásáról szóló vég-zést, leg kevesebb hijánofsággal használni. A' Commissió azt projectálta, hogy a' Jun. 12-dikénn el-ozlattatott Törvény-hozóknak minden ezen dolog iránt tett határozásaikat, egyszeriben el kell tör-teni, és egy olyan Törvént kell készíteni, a' mely a' leg keményebb eszközöket foglalja magába ezen portékáknak bé-hozása ellen. Meg-irta volt a' Commissió egy laistromban mind azoknak a' portékáknak neveit is, a' melyek Anglus kereskedő portékáknak tartathatnak. A' Törvény-hozó Tanács azonközben, nem találta ezt a' laistromot és az egész projectomot elég szorósnak: melyre nézve ujjanton azt bizta a' Commissióra, hogy keményebb projectomot tegyen, és olyat, hogy a' Törvény-hozók' tzeljével egészszén meg-egyezzen, a' kik ezen dologgal egészszén szorósan akarnak bán-ni, &c.

Végezetre ezt az egészszén kemény eszkö-zökön fundálódó projectomot is, meg-tette a' Commissió Okt. 19-dikénn, és azt a' Törvény-hozók is alkalmasnak találván, decretáltak. Ehézképeft, Okt. 31-dikétől fogva, a' Decretomban meg-nevez-tetve lévő Anglus portékákat, sem vizenn sem szározonn, confiskáltatásnak és számkivettetésnek büntetése alatt, nem szabad a' Respublika' föld-jére bé-hozni. Ez a' Decretom a' Respublika' föld-jéinn mindenütt ki-hirdettetett.

A' *Belgiumi* Frantzia Departamentomokban ki-
 ütött támadásnak el-tsendesítésére, *Bergen-op-Zoom-*
ból és *Brédából* is, seregek indultak *Antverpia* fe-
 lé. —

Az Elegyes Levelekből.

Máintzból Nov. 1-ső napján: — „Fő vezér Gen.
Jourdán ma dél után ide érkezett, és rangjához tar-
 tozó katonai tisztetség-tételekkel fogadtatott. — A'
Rénus' bal partjáról a' jobbra való takarodása, még
 tart a' Frantzia fegyveres népnek.

A' *Rastadtti* Frantzia Követségnek feljebb elő-
 hozott két Jelentéseit vévén a' Birodalmi Deputátzió,
 haladék nélkül Kurirok indittatak *Béts* és *Berlin* fe-
 lé. —

Régensburgból, Nov. 9-dikénn: — „*Károly* Ki-
 rályi Fő Hertzeg, ezen hónapnak 5-dikénn *Bétsből*
Manchenbe érkezvén, *Friedberg* felé a' Cs. Királyi
 tábor' fő hadi szállására tovább utazott, a' hól a'
 Cs. Kir. és Cs. seregeknek fő vezérségét, által vette.

Gen. *Jourdán* által jött *Máintzból* a' maga fő
 hadi szállására, *Friedbergbe* (*Frankfurt* mellé. Ez
 más *Friedberg.*)

Beckmann Carlsruhei Tanácsos Ur egy igen al-
 kalmatos Telegraphust készített, mely a' Fr. Te-
 legraphusoknál is jobbnak lenni mondatik. Min-
 den hajó építéshez szükséges materialéknak idegen
 Országra való ki küdettetések meg tiltatott az Orosz
 Birodalomban. — *Portugalliába* egy idegen embernek
 sem szabad bé menni, hanemha kezeft állit ma-
 gá-ért az oda való esmerői közzül. — *Monachium-*
ból a' Palatinatusi V. Fejedelem, egyfzersmind *Ba-*
variai hertzeg lakó várofsából, 14. napok alatt min-
 den idegen embernek, 4 hét alatt pedig az egész
 herczegsből ki kell takarodni, hanem ha külö-

nös engedelmet nyer az ottan való további maradásra. — Az Angliai manufacturáknak Bataviai Respublikába való bé vitelek kemény büntetés alatt meg vagyon tiltatva. — *Móldvának* anyavárossában *Jassiban* sok gyánus Görögök és Lengyelek elfogattattak, 's közzülök *Konstántzinápolyba* küldettek a' nevezetesebb emberek, a' kik tudniillik egyet értettek az ott vólt Frantzia Consullal. — Az egész Török Birodalomban meg tiltatott a' gabonának és buzának ki vitettetése. — *Goritzia* környéken sok kárt okozott egy nagy felhő-szakadás. — A' Máltai vitézeknek fegyver és munitzió küldetésén Angliából, már most ők is a' Frantziák ellen menni készülnek. — A' *Berlini* Kir. udvar oly ki nyilatkoztatást tétetett Gr. *Göröz* követje által a' *Rastatti* Congressusban, hogy semmi-némü ujjitást tétetni nem enged a' demarcationális linéán belől lévő Német Tartományokban. — Az ügy nevezett Római Respublikában, minden fegyvert fogható legénynek fegyverbe kell öltözni, 's abban magát gyakorlani. — A' hadi dolgokra ügyelő Fr. minifter parantsolatja szerént minden *Rénus* melyéken lévő vigyázatok meg kettőztettek. — A' Prusziái Birodalomban az egyházi Tanácsosok gondviselésére bizattattak a' polgári oskolák. — *Nelson* Admirális és Nilusi Báró azon igyekezik mostanában, hogy semmi eleség és katonaság ne mehessen a' *Máltai* szigetbe. — Néhány közönséges levelek azt hirdetik, hogy a' *Persák* újobban hadhoz készülnek, de ki ellen, arról egészfzen halgatnak. — A' Máltai capitulátzió ellen közönségesen protestáltak az Orosz Birodalombeli Máltai vitézek, 's *I. Pál* Császárt választották Protectorjoknak. — A' *Bavariai* herczeg engedelmet nyert a' Sz. Pápától arra, hogy a' Status mostani szükségének ki pótolása végett néhány klastromokat saecularizálhasson. — A' *Belgák* nagyon félnek a' körülöttök fenn 's alájárkaló egyesült Anglus-Orosz hajóknak ki szállásától. — A' *Tunisi Bey*, az az herczeg, nemcsak helybe nem hagyta némelly *Tunisi* haramja hajók.

nak *Cagliari* varosa ellen el-követett kegyetlenségeket, sőt inkább azon hajók' vezérjének fejét elütette, 's a' Sárdiniai rábokat vízfíza küldötte.

Vers Iró, *Vályi Klára* Afzszony, kinek verset már esmeretesek, azzal vádoltattván, hogy talám más 's nem afzszonyi erővel írja verseit, hirtele-nébenn, mások jelenlétibenn, ezen verseket írja Já-nosibann:

Oly hirt hallék, mintha ugyan mások segedel-mével

Irnám tsekély verseimet, 's nem Afzszonyi el-mével,

Sajnálom, hogy e' hir-harang az Afzszonyi nem felöll

Azt tette fel; lehetetlen annak így menni előll.
Holott nints oly fént helyliettve semmi, hogy azt meg-mérni

Ne lehetne, 's a' virtúfsal el ne lehetne érní.
Nememtől is a' szerentsét az egek nem tagadták

Sőt példámra, sokak felett kegyelmesen meg adták.

Hélikon, 's Pindus Hegyére, nekem is hát fel menni Szabad vólt, 's ott a' Músákkal egy sőt 's kenyeret enni

Ritka virtus, melynek soha ne támodjon mirigy-gye:

Örvendek, ha versimnek is taláztatik irigy-gye

Úgy de, hát tsak irigység e' verselésemnek bére? Így, valóbann az én Músám bal Sécútomot ére.

Nem úgy! ne tsüggedj el Músám; sőt inkább azt ditséri

E' világ, hogy virtusod a' Herjúakét fel éri;

Hogyha tehát a' betsüllet versimnek a' jutalma
Még mutatom Társim közt, hogy enyiin az
arany alma.

Tudositás.

Pestről Orvos Doctor Kováts Mihály, a' Prof. és Orvos Doct. Hufeland Ur nevében, alázatosan közöni az egész Nemes Magyar Hazának, azt a' különben ugyan hiv, de még kevés érdemű Hazafi eránt meg mutatott szeretetét; mely szeretent az Ember élete meghofszábitásának mesterségéről fordított tsekély munkáját, olyan kegyesen el fogadta; hogy azt hat Hónapok alatt (a' mely itt pelda nélkül való eset) a' Hazafiak között úgy el terjesztette, hogy a' nyomtatványok mind egyik el költtek legyen; sőt annak újonnan lejendő még egyfzeri ki-adását, ennek a' Könyvnek a' Könyvárosoknál, és magánál is meg eső mindennapi keresése, és sok nagy érdemű Tudós Hazafiaknak hozzája küldött serkentő Levelei és izenetetei által kívánta. — Ezekkel az említett Orvos Doctor Fordító Hazafit a' Nemes Magyar Haza úgy le kötelezte; hogy ő azonnal kész szives örömmel, ennek az említett Emberi élet meghofszábitásának mesterségéről való Könyvnek, a' Hufeland Ur' második ki-adása szeretent lejendő ki-dolgozásához, még a' múlt Május Hónapjában hozzá fogott olyan tzéllal; hogy most ezt a' Könyvet, olly házfűnösá tegye; a' mint tsak azt éjjeli nappali munkáliódása, gondolkodása, a' Magyar Hazának esmérete, az Orvosi, 's más Tudományokban szerzett tehetségének határjai, és orvosi foglalatofságai meg engedik. — Ezekhez képest az első Részt ezen Könyvek már tökéletesen el is kézfítette, abban a' magyarságban meg-eshetett hibákat meg-jobbitotta, és nevezetes' új Toldalékokkal úgy meg-bővitette, hogy most az első Tanító Rész más-fél annyinál több, mint vólt az első ki-adáskor. — A' második Tselekedő Rész most ván a' pennája alatt, és eb-

ben se' fog leg-kissebb alkalmatofságot is el-múlatni, a' melly a' Hazafiaknak vagy Tudományokat, v. az egélségre tzelezó hasznokat elő-mozdithatja; annyival is inkább; hogy maga Prof. O. D. Hufelánd Ur is, ebben a' második ki-adásában nevezetesen ezen második Részt jelesen meg-bővitette. — Ennek az így elkészítendő Könyvnek

Tóldalékúl a' végén fogank lenni, Kant Urnak ezen munkára tett Jegyzései, a' mellyeket Hufeland Urnak magának küldött a' kezébe. — Reményli pedig a' Fordító, hogy egynehány hetek múlva az egész munkát a' nyomtató sajtó alá tétetheti. —

Hiradds.

Tek. Pest Vármegyében, *Jasz-Berénnyel* határos *Egres-Káta* nevezetü Pufztában, vagyon Titt. *Kovács Mófes* Urnak, 300 darabból álló válogatott szarvas marhája, vagy is gulyája, el-adó, melly a' jövö *December 8-ik* napján esendő *Jasz-Berénnyei* Országos vásárkor, a' fent nevezett *Egres-Kátai* Pufztán árruba botsáttatik. Téhát, a' kiknek szándékjok vólna, vagy az egész Gulyát áttallyába megvenni, vagy pedig darabonként abból vásárlani, akár alku, akár licitatio szerént, méltoztatsanak a' nevezett pufztán meg jelenni, és a' Titt el-adó Urnál eránta alkuba ereszkedni.